

РЕЦЕНЗИЯ

от професор Георги Стоянов Карастоянов, д.пс.н.,

за дисертационния труд на Красимира Димитрова Бакърджиева

на тема

„Организационна култура и мотивация за развитие на уменията в
неправителствения сектор“

представен за придобиване на образователната и научна степен
„доктор“, в област на висше образование 3. Социални, стопански и
правни науки, по професионално направление 3.2. „Психология“,
докторска програма „Трудова, организационна и икономическа

психология

(Организационна психология)“

Рецензията е възложена съгласно Протокол № 1 от заседанието на Научно жури, избрано с протокол № 13 от 01.07.2025 г. на Философски факултет и вписано в Регистъра на СУ „Св. Климент Охридски“ за членове на научни журита под № 36/04.07.2025 г. За изготвяне на становището ми бяха предоставени автобиография на докторанта, дисертационния труд, автореферата на дисертационния труд, електронни копия на петте публикации по темата на дисертационния труд, и два абстракта от конференции, както и други документи, свързани с обучението на докторанта. Представените документи показват, че Красимира Димитрова Бакърджиева е изпълнила успешно предвидените дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата, положила е необходимите изпити и е преминала успешно през законовата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд се фокусира върху значим изследователски проблеми - взаимовръзката между организационна култура и мотивация за развитие на уменията в неправителствения сектор в България. Организационната култура е сравнително добре изследвана област в българската психология, но в степента, в която аз съм запознат, това е първото сериозно изследване в контекста на

неправителствените организации, което предопределя както актуалността на темата, от гледна точка на обществения интерес, свързан с ролята на неправителствените организации в развитието на демократичното общество, така и нейната научна новост, отчитайки неизследваната проблематика.

Считам, че темата „Организационна култура и мотивация за развитие на уменията в неправителствения сектор“ съответства на основното съдържание на представения за рецензиране текст. Дисертационният труд се характеризира с оригиналност на изследователския подход. В структурно отношение дисертацията следва класическия модел за психологическо изследване - теоретичен обзор на изследвания проблем (първа глава), постановка на емпиричното изследване (втора глава), анализ и интерпретация на резултатите (трета глава) и на тази основа е предложен оптимизиран модел на работа в неправителствения сектор (четвърта глава).

Дисертационният труд е представен на общо 217 страници, от които 190 страници текст и цитирана литература, 4 приложения в обем от 27 страници, в които са представени използваните инструменти, което позволява по-пълно проследяване на всички етапи от емпиричното изследване. Данните от емпиричното изследване са коректно представени и онагледени чрез 34 таблици. Използваните литературните източници са 195, от които 28 на български език и 167 на английски език. Те са цитирани коректно в текста и включват както класически трудове, така и съвременни

изследвания от последните десет години. Цитираните онлайн източници, при проверка бяха достъпни.

Структурата, обемът и оформлението на дисертационния труд, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, отговарят на добрите изследователски практики в професионално направление 3.2. „Психология“. Постигнат е добър баланс при представянето на теоретичния обзор от една страна (около една втора от общото съдържание) и емпиричното изследване и предложени оптимизиран модел на работа от друга. В увода на дисертационния труд е обоснована актуалността и значимостта на темата, формулирана е амбициозна цел – „не просто да направи анализ, но и да даде оценка, както и да направи изводи и определени прогнози за бъдещите насоки и перспективи за организационната култура и необходимостта от бъдещи умения и компетентности в неправителствения сектор като част от развитие на личностния потенциал“.

В първа глава е направен пълен и задълбочен анализ на релевантната на изследвания проблем научна литература, като са анализирани класическите и иновативни концепти за организационната култура и съвременните схващания за уменията и компетентностите. Направен е прецизен анализ на водещите разбирания, формиращи дейността в неправителствения сектор на основата на сравнително изследване на тенденциите в неправителствения сектор в Европа.

Задълбоченият теоретичен обзор и качествено изследване е

позволило във втора глава коректно да бъдат предложени адекватни цели, представен коректен теоретичен модел на изследването и да бъдат формулирани пет логични задачи на емпиричното изследване. Издигнатите са шест хипотези са теоретично обосновани.

Във втора глава е направено детайлно описание на организацията и провеждането на изследването, описание на извадката, коректното описание на ограниченията на емпиричното изследване. Представени са в достатъчен обем използваните изследователски методи. Получените емпирични резултати са анализирани компетентно и коректно в съответствие във трета глава в съответствие със заложените задачи за верифициране на издигнатите хипотези. Направените в заключение изводи и препоръка са обосновани в контекста на получените емпирични данни. Считаю, че представеният оптимизиран модел на работа в неправителствения сектор в четвърта глава е в унисон с теоретичния обзор и резултатите от емпиричното изследване.

Направените критични бележки на предварителната защита за допускане до публична защита са осмислени и съобразени в текста.

Резултатите от изследванията по темата на дисертацията са коректно представени пред критичния поглед на психологическа общност с 5 самостоятелни публикации на международни и национални научни форуми, което е показател, по който може да се прецени, че научните приноси в дисертацията са личен принос на

докторанта. Представените публикации покриват минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.2. Психология съгласно чл . 2 б от ЗРАСРБ

Считам, че дисертационният труд съдържа важни научни и научно-приложни резултати за разкриване на взаимовръзките между организационна култура и мотивация за развитие на уменията в неправителствения сектор, както и препоръки и модел за оптимизиране на дейността. Те могат да бъдат приети за оригинални научни приноси, както докторантът претендира в автореферата на дисертационния труд.

Авторефератът към разработката представлява синтезирано и аналитично резюме на дисертационния труд с главните акценти в него, в рамките на 44 страници. Той вярно и точно отразява неговото съдържание и получените резултати и напълно изпълнява функциите си съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

Нямам съществени критични бележки към дисертационния труд и автореферата към него.

Не установих нарушения на академичната етика, некоректно цитиране или плагиатство в представения за рецензиране дисертационен труд.

Представеният дисертационен труд показва, че Красимира Димитрова Бакърджиева притежава добра теоретична подготовка в областта на психологията, съчетана с методологическа подготовка за планиране и провеждане за емпирични изследвания и анализиране

на резултатите от тях, както и потенциал да предлага практически решения за оптимизиране на дейността.

Цялостната оценка на дисертационния труд показва, че той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ПЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Въз основа на положителните ми оценки за дисертационното изследване, представените публикации, демонстрираната методологическа подготовка на докторанта и безспорните научни приноси, предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват Красимира Димитрова Бакърджиева да придобие образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.1. „Психология“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, докторска програма „Трудова, организационна и икономическа психология (Организационна психология)”

София, 01.10.2025 г.

проф. д.пс.н. Г. Карастоянов